

GENÇLERİN ÇOCUK SAHİBİ OLMA MOTİVASYONU, İLETİŞİM BECERİLERİ VE AİLE YAŞAM ÖLÇEKLERİYLE EVLİLİĞE HAZIR OLMA DURUMLARININ BELİRLENMESİ*

Fatma KOÇ¹, Emel Anar AKTAN²

*Geliş: 30.05.2024 / Kabul: 12.06.2024
DOI: <https://doi.org/10.62809/matbuat.1492563>*

Öz

Bu çalışmada 18-25 ve 26-33 yaş gruplarına göre gençlerin evlilik ve aile yaşamına ilişkin tutumları incelenmiştir. Araştırmada tamamlayıcı ve ilişkisel tarama modeline dayalı betimsel bir çalışma yapılmış olup, Erzurum Atatürk Üniversitesinde eğitim gören, evli olmayan 18-25 ve 26-33 yaş aralığındaki gençlerin evliliğe hazır olma durumunu ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma, yüz yüze anket yoluyla iki ayrı yaş grubuyla 250 si kadın 250 si erkek olarak toplam 500 öğrenciyle yapılmış olup istatistiksel analizler (f ve t testi) yapılarak çıkarımlar elde edilmiştir. Araştırma da Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği, Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği ve Kişiler Arası İletişim Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada 26-33 yaş grubu öğrencilerinin 18-25 yaş grubu katılımcılarına göre iletişim becerileri puanı yüksek olduğu belirlenmiştir. Aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi puanlarının yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Araştırmada yaş ilerledikçe cinsel sağlık bilgi düzeyinin arttığı gözlenmiştir. Genel olarak çalışma bulguları sonucunda, üniversite öğrencilerinin çocuk sahibi olma konusunda olumlu düşüncelere sahip olduğu kanısına varılabilir.

Anahtar Kelimeler: Evliliğe Hazır Olma Hali, İletişim Becerileri, Aile yaşamı, Cinsel Sağlık, Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu.

DETERMINING THE MOTIVATION OF YOUNG PEOPLE TO HAVE A CHILD, THEIR COMMUNICATION SKILLS AND THEIR READINESS FOR MARRIAGE BY THEIR FAMILY LIFE SCALES

---

* Çalışma 1. Yazarın 2. Yazar danışmanlığındaki yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Nişantaşı Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, fatmakoc981@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8286-0199>.

² Dr. Öğr. Üyesi, Nişantaşı Üniversitesi, emel.a.aktan@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6781-9171>.

Abstract

In this study, the attitudes of young people towards marriage and family life were examined according to the age groups of 18-25 and 26-33. The research is a descriptive study based on a complementary and relational screening model and was conducted to reveal the readiness for marriage of young people aged 18-25 and 26-33 who are studying at Erzurum Atatürk University and are not married. The research was conducted through face-to-face surveys with a total of 500 students, consisting of 250 women and 250 men in two separate age groups, and inferences were obtained by performing statistical analyses (f and t-tests). The Family Life and Sexual Health Knowledge Scale, the Motivation for Having Children Scale, and the Interpersonal Communication Skills Scale were used in the study. It was determined that the communication skills scores of students in the 26-33 age group were higher than those of the participants in the 18-25 age group. It was found that there was no significant difference in family life and sexual health knowledge scores according to age groups. It was observed that the level of sexual health knowledge increased with age. In general, as a result of the study findings, it can be concluded that university students have positive thoughts about having children.

Keywords: Readiness for Marriage, Communication Skills, Family Life, Sexual Health Motivation to Have Children

Giriş

Bireylerin sağlıklı aile kurabilme, sağlıklı çocuk ve dolayısıyla sağlıklı toplum oluşturabilmede üstlendikleri rollerin sorumluluk ve birtakım görevler içerdiği bilinmektedir. Gençlerin evliliğe hazır olma durumları evliliğin getirdiği yalnızca olumlu yanlarıyla değil evlilikte yaşanabilecek olumsuzluklara karşı geliştirdikleri becerilerde ele dikkate alınabilmelidir. Bunun için evlilik öncesi bazı eğitimler alınması, gençlerin hazır olma halleri ile ilgili değerlendirmeler yapılması sağlıklı aile kurmak açısından önemli olduğu bilinmektedir.

Toplum içinde her alanda olduğu gibi aile yaşantısında da sağlıklı iletişim becerileri geliştirmenin, cinsel yaşam bilgisi, çocuk sahibi olma motivasyonu hakkında bireylerin kendilerini tanıyıp geliştirmeye açık olması sağlıklı bir evlilik için önemli olduğu bilinmektedir (Keldal, 2021). Türkiye de yapılan evlilik kurumu araştırması gösteriyor ki; kadın- erkek birlikteliğini yasal çerçevede sürdürmekle birlikte geleneksel aile yapısından da sıyrılamamış ve toplum içinde statü olarak çocuk sahibi olma motivasyonu olduğu bilinmektedir (Koca ve Yüksel, 2017). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre; 2019 yılında ortalama olarak kadınlarda ilk evlenme yaşı 25, erkeklerde ise 27,9 olarak açıklanmıştır. Evlenme sayısında azalmalar dikkat çekmiş olup bu gecikmelere sebeplerin bazılarında şu şekilde yer

verilmiştir; evliliğe hazır olamama, evlenmeden aynı evde yaşamadaki artış gibi sebepler olduğu düşünülmüştür. Tüm bunların yanı sıra Türkiye de evliliğin önemini koruduğu bilinmektedir (Keldal, 2021). Bireylerin cinsel yaşamlarını psikolojik ve fizyolojik olarak sağlıklı bir şekilde yaşayabilmeleri, sağlıklı üremeyi gerçekleştirebilmeleri için cinsel eğitime katılmaları önem taşımaktadır. Cinsel sağlık ve üreme sağlığı eğitimlerindeki amaç; sadece cinsel yolla bulaşan hastalıkları önlemek değil, psikolojik iyilik halinin aranması dolayısıyla sağlıklı ilişkiler geliştirilmesini de hedeflemektedir. Gençlerin cinsel sağlık ve üreme sağlığındaki bilgi yetersizlikleri özellikle bazı bölgelerde olumsuzlukların yaşanmasına sebep olmaktadır (Dilber ve Akkoyunlu, 2011). Çocuk sahibi olmak isteyen bireylerin anne-babalığa hazır olup olmadıklarını gözden geçirmeleri beklenmektedir. Sağlıklı ebeveynlik becerisi geliştirebilmek için bireylerin duygusal olgunluğa ulaşmış olmaları önemli görülmektedir (Karakuş, 2020). Çocuk sahibi olma motivasyonlarının başında; toplumdan topluma değişiklik gösterse de genel olarak soyun devamlılığı düşüncesi yaygınlık göstermektedir. Kişinin ebeveynlerinden gelen torun isteme baskısı, ileriki dönemlerde ihtiyaç duyulacağı düşünülen iş gücü sağlama düşüncesi, evliliği kurtarma düşüncesi, bireylerin kendi yaşamsal geçmişlerinde gerçekleştiremediklerini çocukları üzerinden gerçekleştirmek düşünceleri de çocuk sahibi olma motivasyonu olarak toplumda varlığını sürdürmektedir (Yalçın, 2022). Yenidünyaya gelmiş bir bebek çevresiyle ilk iletişimini fiziksel ifadelerle kurar, ilk davranışlarını anne ve babalarını gözlemleyerek oluştururlar. Bebeklikten çocukluğa geçişle birlikte öfke, kızgınlık, sevinç gibi duygu paylaşımlarını ebeveynlerinin mimik hareketleriyle anlamlandırmaya çalışan çocuk yerini sözel ifadelerle bırakmaktadır. Çocuk için aile içi iletişim açık ve dolaysız olarak yapılmalı, doğru yöntemlerle kurallar koyulabilmeli ve çocuğun sosyo-psikolojik olarak desteklenmesi gerektiği bilinmektedir. Çocuğun çevresiyle sağlıklı iletişim kurma becerisi geliştirebilmesinde; ilk sosyal deneyiminin gerçekleştirdiği ailesi tarafından kabul görüldüğünü hissetmesinin büyük önem taşıdığı bilinmektedir (Kırman ve Doğan, 2017).

Bu araştırmada, Erzurum Atatürk Üniversitesinde eğitim gören 18-25 ve 26-33 yaş arasındaki Lisans ve Lisansüstü öğrencilerin evlilik ve aile yaşamına ait tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte, öğrencilerin çocuk sahibi olma motivasyonlarının neler olduğu, aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi düzeylerinin ve son olarak kişisel iletişim beceri düzeylerinin ölçülmesi belirlenen diğer amaçlardır. Çalışmada elde edilen bulgular ışığında, gençlerin kişilerarası iletişim düzeylerini

bilerek, kendi cinsel yaşam bilgisine sahip, hangi motivasyonlarla evli olmayı istediklerine yönelik düşüncelerinin ortaya konması, daha sağlam aile yapıları inşa etmeleri açısından önemlidir. Dolayısıyla, bu kapsamda gençlerin farkındalıklarının artırılmasında bu çalışmanın yol gösterici olması umulmaktadır.

MATERYAL ve YÖNTEM

Yapılan araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup, genel tarama modellerinden ilişkişel tarama modelinden faydalanılmıştır. Tarama modeli, geçmişten günümüze kadar var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimleyen, bireyde istenilen davranışların gerçekleşmesi ve öğrenmenin gelişmesi için uygulanan bir süreçtir. Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan meydana gelen bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya ulaşmak için evrenin tümü veya ondan alınacak bir grup örnek veya örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır. İlişkişel tarama modelinde, değişkenlerin Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan meydana gelen bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya ulaşmak için evrenin tümü veya ondan alınacak bir grup örnek veya örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır. İlişkişel birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Karasar, 2011; Bahtiyar ve Can 2016). Bu araştırmada nicel araştırma veri toplama araçlarından anket yöntemi kullanılarak veriler toplanmıştır. Anketler Erzurum Atatürk Üniversitesi kampüsünde yüz yüze görüşmeler yapmak suretiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evreni Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde eğitim gören 18-25 ve 26-33 yaş aralığındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin sayısı Atatürk Üniversitesi Öğrenci Bilgi sistemi aracılığıyla elde edilmiş olup, bu sayı 43.365'tir. Bu evrenden hareketle, örneklem ise 500 olarak hesaplanmıştır (Sait Gürbüz, 2018). Araştırmanın amaçları göz önüne alındığında, 250 kadın 250 erkek öğrenci ile anket uygulaması yapılmasına karar verilmiştir. Çalışmanın örneklem grubu seçilmeden önce, uygun örneklem olarak bilinen elverişli örnekleme yöntemine başvurulmuştur (Büyüköztürk vd., 2016; Polat, 2020). Bu araştırmada, örneklem sayısı evren büyüklüğüne bağlı olarak belirlenen farklı örneklem sayıları referans olarak kullanılmıştır (Yazıcı ve Erdoğan, 2004; Polat, 2020). Veri toplama araçları olarak katılımcıların demografik bilgilerini öğrenmek amacıyla "Sosyo-Demografik Bilgi Formu", çocuk sahibi olma konusundaki fikirlerini öğrenmek için "Çocuk Sahibi Olma Motivasyon Ölçeği", aile yaşamı konusundaki görüşlerini öğrenmek için "Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği", ve iletişim becerileri konusundaki görüşlerini belirlemek için ise "Kişiler Arası İletişim Becerileri Ölçeği" kullanılmıştır. Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği, Guedes, Pereira, Pires, Carvalho ve Canavarro (2013)

tarafından çocuk sahibi olma motivasyonlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Guedes vd. yaptıkları çalışmada, ölçeği 19-49 yaş aralığında kadın ve erkeklere uygulamıştır. Ölçek Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları ve Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları alt ölçeklerden oluşmaktadır (Şimşek 2017). Araştırmada kullanılan “Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği” Tarhan (2004) tarafından geliştirilen, katılımcıların dört seçenek arasından doğru cevabı belirlemelerini gerektiren çoktan seçmeli otuz adet sorudan oluşmaktadır. Buluş ve bağcı (2016) tarafından geliştirilen ve Abbasigil (2019) tarafından uyarlanan ölçek 36 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte her madde için katılımcılar beşli likert tipi dereceler üzerinden cevaplar alınmıştır. Araştırma verilerinin analizi SPSS 22.0 istatistik paket programları kullanılarak yapılmıştır. İstatistiksel testler için anlamlılık düzeyi (p) 0.05 olarak alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde kullanılan testler Tablo 1’de verilmiştir. Verilerin normal dağılımının belirlenmesinde çarpıklık ve basıklık katsayı değerleri kullanılmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 aralığında olması verilerin normal dağıldığını göstermektedir (George ve Mallery, 2010). Değişkenler arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesinde korelasyon analizi yapılmıştır (Karagöz, 2019).

Tablo 1. Verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler

Değerlendirilen Özellikler	İstatistiksel Yöntemler
Verilerin normal dağılıma uygunluğunun belirlenmesi	Çarpıklık Katsayısı Basıklık Katsayısı
Katılımcıların tanımlayıcı özelliklerinin belirlenmesi Katılımcıların ölçek toplam puan dağılımının belirlenmesi	Yüzdelik Dağılımı, Frekans Dağılımı Ortalama, Standart Sapma, Minimum ve Maksimum Değerleri
Katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek toplam puanlarının karşılaştırılması Farklılıkların kaynaklandığı grupların belirlemesi ve ileri analiz (Post-Hoc test)	Bağımsız gruplar t-testi Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA Testi) LSD Testi Tamhane Testi
Değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi	Pearson Korelasyon Analizi
Ölçme araçlarının güvenilirlik düzeylerinin belirlenmesi	Cronbach’s Alpha Katsayısı

BULGULAR ve TARTIŞMA

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

Katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine ait frekans ve yüzde dağılımları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tanımlayıcı Özellikler	Frekans (n)	Yüzde (%)
Yaş (yıl)		
18-25	253	50.0
26-33	253	50.0
Cinsiyet		
Kadın	256	50.6
Erkek	250	49.4
Eğitim Durumu		
Önlisans	86	17.0
Lisans	341	67.4
Lisansüstü	79	15.6
Romantik İlişki Durumu		
İlişki var	170	33.6
İlişki yok	336	66.4
Anne-Baba Medeni Durum		
Evli	459	90.7
Boşanmış	47	9.3
Bir İşte Çalışma Durumu		
Evet	107	21.1
Hayır	399	78.9
İdeal Evlilik Yaşı		
18-25	151	29.8
26-33	331	65.4
34 ve üzeri	24	4.7
Evliliğe Kendini Hazır Hissetme Durumu		
Evet	102	20.2
Hayır	296	58.5
Bazı konularda evet bazı konularda hayır	108	21.3
Yaşam Planında Öncelik Durumu		
Kariyer önemli	409	80.8
Evlilik önemli	97	19.2
Tercih Edilen Evlenme Biçimi		
Görücü Usulü	79	15.6
Flört Ederek	427	84.4
Evlilik Öncesi Birbirini Tanıma Süresi (Ay)		
1-6	119	23.5
7-12	169	33.4
13-18	45	8.9

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

19-24	95	18.8
25 ve üzeri	78	15.4
Evliliğe Hazırlık Programına Katılmayı İsteme Durumu		
Evet	132	26.1
Hayır	374	73.9
Ebeveynin Evliliğine Benzer Bir Evliliği İsteme Durumu		
Evet	181	35.8
Hayır	325	64.2
TOPLAM	506	100

Tablo 2. 18-25 ve 26-33 Yaş Grubu Gençlerin Tanımlayıcı Özelliklerinin Dağılımı (N=506)

Araştırmaya katılan gençlerin %50'si (253) 18-25 yaş ve %50'si (253) 26-33 yaş aralığındadır. Katılımcıların %50.6'sı (256) kadın, %49.4'ü (250) erkek, %17'si (86) önlisans, %67.4'ü (341) lisans ve %15.6'sı (79) lisansüstü eğitim mezunudur. Araştırmaya katılan gençlerin %33.6'sının (170) romantik bir ilişkisi varken, %66.4'ünün (336) romantik bir ilişkisi yoktur. Katılımcıların %90.7'sinin (459) anne babası evli ve %9.3'ünün (47) anne babası boşanmıştır. Katılımcıların %21.1'i (107) gelir getiren bir işte çalışırken, %78.9'u (399) bir işte çalışmamaktadır. Katılımcıların %29.8'ine (151) göre ideal evlilik yaşı 18-25 yaş, %65.4'üne (331) göre 26-33 yaş ve %4.7'sine (24) göre ise 34 yaş ve üzeridir. Katılımcıların %20.2'si (102) kendisini evliliğe hazır hissettiğini, %58.5'i (296) hazır hissetmediğini ve %21.3'ü (108) bazı konularda hazır hissederken bazı konularda hazır hissetmediğini belirtmiştir. Katılımcılardan %80.8'i (409) yaşam planında kariyeri, %19.2'si (97) yaşam planında evliliği önemseydiğini belirtmiştir. Katılımcıların %15.6'sı (79) görücü usulüyle ve %84.4'ü (427) flört ederek evlenmeyi tercih ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların %23.5'ine (119) göre evlilik öncesi birbirini tanıma süresi 1-6 ay, %33.4'üne (169) göre 7-12 ay, %8.9'una (45) göre 13-18 ay, %18.8'ine (95) göre 19-24 ay ve %15.4'üne (78) göre 25 ay ve üzeridir. Katılımcılardan %26.1'i (132) evliliğe hazırlık programına katılmayı isterken, %73.9'u (374) istememiştir. Araştırmaya katılan gençlerden %35.8'i (181) kendi ebeveyninin evliliğine benzer bir evliliği istediğini, %64.2'si (325) ise benzer bir evliliği istemediğini belirtmiştir. Darcan Ayer (2016) tarafından yapılan çalışmada anket yapılan bireylerin büyük kısmının kadın, üniversite mezunu ve evlenme biçiminin “flört ederek” olduğu belirlenmiştir. Polat (2020) tarafından yapılan çalışmada anket yapılan bireylerin %80'inin kadın olduğu ve büyük kısmının 18-26 yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. Akkoyunlu (2021) tarafından yapılan çalışmada ankete katılan

bireylerin yüksek oranda kadın ve üniversite mezunu oldukları belirlenmiştir. Şimal ve Gürsoy (2020) yaptıkları çalışmada anket yapılan bireylerin büyük oranda 25 yaş altındaki erkeklerden oluştuğunu bildirmişlerdir. İstanbul’da öğrencilerle yapılan bir çalışmada ankete katılan bireylerin tamamının üniversite mezunu olduğu ve büyük kısmının ortalama 25 yaşında çalışmayan kadınlardan oluştuğu belirlenmiştir (Cengiz Altun, 2021). Üniversite öğrencilerine yönelik Köprülü (2022) tarafından Ankara’da yapılan çalışmada ankete katılan öğrencilerin yüksek oranda 25 yaşından küçük, ön lisans okuyan kadınlardan oluştuğu belirlenmiştir. Damar (2021) yaptığı çalışmada ankete katılanların yüksek oranda; 30 yaşından küçük olduğunu, lisans mezunu olduklarını, evlenme yaşlarının 18-28 arasında olduğunu ve flört ederek evlendiklerini belirlemiştir. Çalışmada ankete katılanların yarısının kadın yarısının ise erkek olduğu bildirilmiştir. Yapılan bir çalışmada anket yapılan bireylerin yüksek oranda üniversite mezunu olan 25-34 yaş arası kadınlardan oluştuğu belirlenmiştir (Karakurt, 2021). Çalışma bulgularının daha önce yapılan çalışma bulgularıyla paralellik gösterdiği belirlenmiştir.

Araştırmadaki ölçeklerin toplam ve alt boyut puanlarının normal dağılımları çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayısı değerlerine göre değerlendirilmiş ve sonuçları Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Araştırmadaki Ölçeklerin Normallik Dağılımı ve Güvenirlik Analizleri

Ölçek Toplam ve Alt Boyutları	Çarpıklık (Skewness) Katsayısı	(Kurtosis) Basıklık Katsayısı	Cronbach’s Alpha
Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği	-1.493	1.968	0.838
Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği- Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği	-0.196	-0.539	0.935
Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği- Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği	0.108	-0.388	0.852
İletişim Becerileri Ölçeği Toplamı	0.413	0.573	0.867
1. Uygunluk Alt Boyutu	0.248	0.169	0.721
2. Etkililik Alt Boyutu	0.314	0.521	0.788

Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği için -1.493’tür. Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için -0.196, Olumsuz Çocuk Sahibi Olma

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

Motivasyonları Alt Ölçeği için 0.108'dir. İletişim Becerileri Ölçeği toplamı için 0.413, Uygunluk Alt Boyutu için 0.248 ve Etkililik Alt Boyutu için 0.314'tür (Tablo 3). Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği için 1.968'dir. Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için -0.539, Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için -0.388'dir. İletişim Becerileri Ölçeği toplamı için 0.573, Uygunluk Alt Boyutu için 0.169 ve Etkililik Alt Boyutu için 0.521'dir (Tablo 3). Bu sonuçlar doğrultusunda çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2 ile +2 aralığında olduğu değerlendirilerek verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir (Tablo 3).

Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği için 0.838, Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için 0.935, Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için 0.852, İletişim Becerileri Ölçeği toplamı için 0.867, Uygunluk Alt Boyutu için 0.721 ve Etkililik Alt Boyutu için 0.788'dir (Tablo 3).

Katılımcıların ölçek toplam ve alt boyut puan ortalamaları, standart sapma, maksimum ve minimum değerleri 18-25 yaş ve 26-33 yaş gruplarına göre değerlendirmiş ve sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 4. 18-25 ve 26-33 Yaş Grubu Gençlerin Ölçek Toplam ve Alt Boyut Puanları

Ölçek Toplam ve Alt Boyutları	18-25 Yaş Grubu		26-33 Yaş Grubu	
	Ort±SS	Min/Mak	Ort±SS	Min/Mak
Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği	26.07±2.87	16/30	26.18±2.71	13/30
Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği- Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği	65.62±18.91	21/105	67.02±19.05	21/105
Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği- Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği	36.08±11.87	13/65	36.37±11.76	13/65
İletişim Becerileri Ölçeği Toplamı	121.42±13.07	91/176	124.44±14.68	83/168
1. Uygunluk Alt Boyutu	61.83±7.14	43/86	63.31±7.99	41/87
2. Etkililik Alt Boyutu	59.59±7.35	38/90	61.13±8.00	39/83

18-25 yaş grubu öğrencilerin Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği puan ortalaması 26.07±2.87 [min=16/maks=30]'dir. 18-25 yaş grubu öğrencilerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği alt ölçek puan ortalamaları Olumlu Çocuk

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için 65.62 ± 18.91 [min=21/mak=105] ve Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için 36.08 ± 11.87 [min=13/mak=65]'dir. 18-25 yaş grubu öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği toplam puan ortalaması 121.42 ± 13.07 [min=91/mak=176] iken, ölçek alt boyut puan ortalamaları Uygunluk Alt Boyutu için 61.83 ± 7.14 [min=43/mak=86] ve Etkililik Alt Boyutu için 59.59 ± 7.35 [min=38/mak=90]'tir (Tablo 4). 26-33 yaş grubu öğrencilerin Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi Ölçeği puan ortalaması 26.18 ± 2.71 [min=13/mak=30]'dir. 26-33 yaş grubu öğrencilerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği alt ölçek puan ortalamaları Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için 67.02 ± 19.05 [min=21/mak=105] ve Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Alt Ölçeği için 36.37 ± 11.76 [min=13/mak=65]'dir. 26-33 yaş grubu öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği toplam puan ortalaması 124.44 ± 14.68 [min=83/mak=168] iken, ölçek alt boyut puan ortalamaları Uygunluk Alt Boyutu için 63.31 ± 7.99 [min=41/mak=87] ve Etkililik Alt Boyutu için 61.13 ± 8.00 [min=39/mak=83]'dir (Tablo 4). Araştırmaya katılan gençlerin Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi puanları tanımlayıcı özellikler açısından hipotezler doğrultusunda incelenmiş ve analiz sonuçları aşağıda sunulmuştur. Aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi puanlarının katılımcıların yaş gruplarına göre, romantik ilişki durumuna göre, anne-baba medeni durumuna göre, bir işte çalışma durumuna göre, evliliğe kendini hazır hissetme durumuna göre, yaşam planında öncelik durumuna göre, tercih edilen evlenme biçimine göre, evlilik öncesi birbirini tanıma süresine göre ve ebeveynin evliliğine benzer bir evliliği isteme durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. (Polat, 2020). Katılımcıların aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Kadınların aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi puanları erkeklerden yüksektir. Bu bağlamda, çalışmada elde edilen bu sonucun nedeni olarak, eğitim seviyesi arttıkça ve dolayısıyla yaş arttıkça, cinsel sağlık hakkında bilgi sahibi olma ihtimalinin de artması düşünülmektedir. Katılımcıların aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi ölçeği puanlarının ideal evlilik yaşı gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre ideal evlilik yaşını 18-25 yaş ve 26-33 yaş olarak görenlerin aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi puanları 34 yaş ve üzeri olarak görenlerden yüksektir.

Tablo 5. Tanımlayıcı özellikler açısından Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi puanları

Yaş (yıl)	Ort	Ss	T ve F	p	Hipotez	Hipotez sonuç

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

18-25	26.08	2.88	-	0.66	AYCSB puanları arasında yaş gruplarına göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
26-33	26.19	2.72	0.42	8		
			9			
Cinsiyet						
Kadın	26.79	2.26	5.51	0.00	AYCSB puanları arasında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Erkek	25.46	3.12	1	0		
Eğitim Durumu						
Ön lisans	25.20	3.21	6.09	0.00	AYCSB puanları arasında eğitim durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Lisans	26.36	2.58	1	2		
Lisansüstü	26.15	3.05				
Romantik İlişki Durumu						
İlişki var	26.14	2.79	0.01	0.98	AYCSB puanları arasında romantik ilişki durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
İlişki yok	26.13	2.81	6	7		
Anne-Baba Medeni Durum						
Evli	26.17	2.74	0.88	0.37	AYCSB puanları arasında anne-baba medeni durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Boşanmış	25.79	3.28	8	5		
Bir İşte Çalışma Durumu						
Evet	26.18	2.70	0.18	0.85	AYCSB puanları arasında bir işte çalışma durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Hayır	26.12	2.83	8	1		
İdeal Evlilik Yaşı						
18-25	26.37	2.70	3.88	0.02	AYCSB puanları arasında ideal evlilik yaşı gruplarına göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
26-33	26.13	2.76	9	1		
34 ve üzeri	24.67	3.52				
Evliliğe Kendini Hazır Hissetme Durumu						
Evet	25.91	2.76	0.88	0.41	AYCSB puanları arasında evliliğe kendini hazır hissetme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Hayır	26.10	2.91	9	2		
Bazı konularda evet bazı konularda hayır	26.42	2.49				
Yaşam Planında Öncelik Durumu						
Kariyer önemli	26.10	2.80	-	0.54	AYCSB puanları arasında yaşam planında öncelik durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Evlilik önemli	26.29	2.79	0.61	1		
			2			
Tercih Edilen Evlenme Biçimi						
Görücü Usulü	25.53	3.10	-	0.05	AYCSB puanları arasında tercih edilen evlenme biçimine göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Flört Ederek	26.24	2.73	1.90	9		
			9			
Evlilik Öncesi Birbirini Tanıma Süresi (Ay)						

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

1-6	26.09	3.03	0.03	0.99	AYCSB puanları arasında evlilik öncesi birbirini tanıma süresine göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
7-12	26.14	2.74	7	7		
13-18	26.13	2.73				
19-24	26.22	2.78				
25 ve üzeri	26.08	2.68				
Evliliğe Hazırlık Programına Katılmayı İsteme Durumu						
Evet	26.87	2.29	3.99	0.00	AYCSB puanları arasında evliliğe hazırlık programına katılmayı isteme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Hayır	25.87	2.91	5	0		
Ebeveynin Evliliğine Benzer Bir Evliliği İsteme Durumu						
Evet	26.06	2.65	-	0.66	AYCSB puanları arasında ebeveynin evliliğine benzer bir evliliği isteme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Hayır	26.17	2.87	0.43	8		

AYCSB: Aile Yaşamı Ve Cinsel Sağlık Bilgisi; Ort: Ortalama; Ss: Standart sapma

Araştırmaya katılan gençlerin Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları puanları tanımlayıcı özellikler açısından hipotezler doğrultusunda incelenmiş ve analiz sonuçları aşağıda sunulmuştur. Katılımcıların olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları puanlarının yaş gruplarına göre, romantik ilişki durumuna göre, anne-baba medeni durumuna göre, bir işte çalışma durumuna göre, yaşam planında öncelik durumuna göre, tercih edilen evlenme biçimine göre, evlilik öncesi birbirini tanıma süresine göre, evliliğe hazırlık programına katılmayı isteme durumuna göre ve ebeveynin evliliğine benzer bir evliliği isteme durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Buna göre ön lisans ve lisans eğitime sahip olanların olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları puanları lisansüstü eğitime sahip olanlardan yüksektir. Katılımcıların olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları ölçeği puanlarının ideal evlilik yaşı gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. İdeal evlilik yaşını 18-25 yaş olarak görenlerin olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları puanları 26-33 yaş olarak görenlerden yüksektir. Şimal (2019) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin yarıdan fazlasının ilk kez çocuk sahibi olmak için düşündüğü ideal yaş aralığının 24-29 yaş arasında olduğu belirlenmiştir. Mevcut şartlarda, bir öğrencinin 22-26 yaş arasında mezun olduğu göz önüne alındığında, iş bulup hayatını düzene soktukten sonra evlilik ve çocuk sahibi olmayı planlaması beklenen bir durumdur. Öğrencilerin erken yaşta evlilik düşünmemeleri de olumlu bir sonuç olarak değerlendirilmiştir. Çalışma sonuçları, daha önce yapılan birçok çalışma ile uyumlu olarak belirlenmiştir (Lampic vd., 2005; Ekelin vd., 2012; Nouri vd., 2014; Vassard vd., 2016; Özerdoğan ve Yılmaz, 2018). Katılımcıların

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları ölçeği puanlarının, evliliğe kendini hazır hissetme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Kendisini evliliğe hazır hissedenlerin olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları puanları, hazır hissetmeyen ve bazı konularda hazır hissederken bazı konularda hazır hissetmeyenlere göre daha yüksektir. Şimal (2019) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin çocuk sahibi olma isteğini etkileyen faktörler arasında ilk sırada psikolojik faktörlerin yer aldığı saptanmıştır. Benzer bulgular daha önce yapılan çalışmalarda da ortaya konmuştur (Aydın, 2013; Aluş ve Selçukkaya, 2015; Erkut vd., 2017). Daha önce yapılan bir çalışmada, “çocuk sahibi olmak insanın kendi yaşayamadıklarını çocuklarında yaşamasını sağlar” ifadesine yer verilmiştir. Bu ifade, araştırmada psikolojik faktörler arasında yüksek oranda katılım alan ve bireyleri hayata bağlayan önemli bir etken olarak yorumlanmıştır (Göksu, 2018).

Tablo 6. Tanımlayıcı özellikler açısından Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları puanları

Yaş (yıl)	Ort	Ss	T ve F	p	Hipotez	Hipotez sonuç
18-25	65.62	18.91	-	0.40	OÇSOM puanları arasında yaş gruplarına göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
26-33	67.02	19.05	0.82 9	8		
Cinsiyet						
Kadın	63.82	18.85	-	0.00	OÇSOM puanları arasında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Erkek	68.88	18.79	3.02 2	3		
Eğitim Durumu						
Ön lisans	68.82	20.32	5.07 9	0.00 7	OÇSOM puanları arasında eğitim durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Lisans	67.08	18.58				
Lisansüstü	60.30	18.16				
Romantik İlişki Durumu						
İlişki var	68.40	19.37	1.75	0.07	OÇSOM puanları arasında romantik ilişki durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
İlişki yok	65.27	18.71	9	9		
Anne-Baba Medeni Durum						
Evli	66.26	19.17	-	0.83	OÇSOM puanları arasında anne-baba medeni durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Boşanmış	66.87	17.12	0.20 8	6		
Bir İşte Çalışma Durumu						
Evet	65.54	19.56	-	0.63	OÇSOM puanları arasında bir işte çalışma durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Hayır	66.53	18.83	0.48 0	2		
İdeal Evlilik Yaşı						

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

18-25	71.48	16.79	8.27	0.00	OÇSOM puanları arasında ideal evlilik yaşı gruplarına göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
26-33	64.01	19.22	4	0		
34 ve üzeri	65.70	22.61				
Evliliğe Kendini Hazır Hissetme Durumu						
Evet	71.45	17.58	4.99	0.00	OÇSOM puanları arasında evliliğe kendini hazır hissetme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Hayır	64.62	19.72	1	7		
Bazı konularda evet bazı konularda hayır	66.13	17.39				
Yaşam Planında Öncelik Durumu						
Kariyer önemli	65.92	18.84	-	0.33	OÇSOM puanları arasında yaşam planında öncelik durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Evlilik önemli	67.98	19.53	0.96	7		
Tercih Edilen Evlenme Biçimi						
Görücü Usulü	66.78	20.12	0.23	0.81	OÇSOM puanları arasında tercih edilen evlenme biçimine göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Flört Ederek	66.23	18.78	5	5		
Evlilik Öncesi Birbirini Tanıma Süresi (Ay)						
1-6	68.94	17.96	2.37	0.05	OÇSOM puanları arasında evlilik öncesi birbirini tanıma süresine göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
7-12	68.08	18.82	4	1		
13-18	61.26	17.49				
19-24	63.61	18.15				
25 ve üzeri	64.74	21.74				
Evliliğe Hazırlık Programına Katılmayı İsteme Durumu						
Evet	65.25	18.38	-	0.45	OÇSOM puanları arasında evliliğe hazırlık programına katılmayı isteme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Hayır	66.70	19.19	0.75	0		
Ebeveynin Evliliğine Benzer Bir Evliliği İsteme Durumu						
Evet	68.48	17.77	1.91	0.05	OÇSOM puanları arasında ebeveynin evliliğine benzer bir evliliği isteme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Hayır	65.12	19.54	3	6		

OÇSOM: Olumlu Çocuk Sahip Olma Motivasyonları; Ort: Ortalama; Ss: Standart sapma

Araştırmaya katılan gençlerin İletişim Becerileri puanları tanımlayıcı özellikler açısından hipotezler doğrultusunda incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur. Evlilik ilişkisini oluşturmak ve sürdürmek için önemli olan iletişim becerilerine, çatışma ve problem çözme yeterliliğine sahip olmadan; evlilik ilişkisindeki rol ve beklentilerin farkında olmadan evlenmek, bu kurumun sağlıklı bir şekilde işlemesine engel olabilir. Bu durum, ilişkinin mutsuz bir biçimde devam etmesine veya boşanmayla sonlanmasına neden olabilir (Hamamcı, Buğa ve Duran,

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

2011). Yapılan bir çalışma sonucuna göre; iletişimde bulunan kişilerin tavır ve tutumlarının karşılardaki kişilerin iletişim becerilerini etkiledikleri belirtilmiştir (Tepeköylü vd., 2009; Çalapkulu, 2015). Katılımcıların iletişim becerileri puanlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. 26-33 yaş grubu katılımcıların iletişim becerileri puanları 18-25 yaş grubu katılımcılardan yüksektir. Daha önce yapılan bir çalışmada yaş düzeylerinin iletişim becerileri üzerinde yordayıcı özelliklere sahip olmadığı belirlenmiştir (Erözkan, 2005). Katılımcıların iletişim becerileri ölçeği puanlarının evliliğe kendini hazır hissetme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Kendisini evliliğe hazır hissettiğini belirtenlerin iletişim becerileri puanları hazır hissetmeyenlerden yüksektir. Katılımcıların iletişim becerileri puanlarının evliliğe hazırlık programına katılmayı isteme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Evliliğe hazırlık programına katılmayı isteyenlerin iletişim becerileri puanları istemeyenlerden yüksektir. Katılımcıların iletişim becerileri puanlarının ebeveynin evliliğine benzer bir evliliği isteme durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ebeveynin evliliğine benzer bir evliliği isteyenlerin iletişim becerileri puanları benzer bir evliliği istemeyenlerden yüksektir. Katılımcıların iletişim becerileri puanlarının cinsiyete göre, eğitim durumuna göre, romantik ilişki durumuna göre, anne-baba medeni durumuna göre, bir işte çalışma durumuna göre, ideal evlilik yaşı gruplarına göre, yaşam planında öncelik durumuna göre, tercih edilen evlenme biçimine göre ve evlilik öncesi birbirini tanıma süresine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Tablo 7. Tanımlayıcı özellikler açısından İletişim Becerileri puanları

Yaş (yıl)	Ort	Ss	T ve F	p	Hipotez	Hipotez sonuçu
18-25	121.42	13.07	- 2.446	0.015	İletişim becerileri puanları arasında yaş gruplarına göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
26-33	124.44	14.68				
Cinsiyet						
Kadın	123.24	14.17	0.507	0.613	İletişim becerileri puanları arasında cinsiyete göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Erkek	122.61	13.78				
Eğitim Durumu						
Ön lisans	121.67	14.52	0.938	0.392		Ret

*Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle
Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi*

Lisans	122.8 5	13.09			İletişim becerileri puanları arasında eğitim durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	
Lisansüstü	124.6 3	16.80				
Romantik İlişki Durumu						
İlişki var	124.5 5	14.60	1.86 4	0.06 3	İletişim becerileri puanları arasında romantik ilişki durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
İlişki yok	122.1 1	13.59				
Anne-Baba Medeni Durum						
Evli	122.7 3	13.79	- 0.99	0.31 9	İletişim becerileri puanları arasında anne-baba medeni durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Boşanmış	124.8 7	15.62	8			
Bir İşte Çalışma Durumu						
Evet	123.3 4	13.16	0.34 2	0.73 2	İletişim becerileri puanları arasında bir işte çalışma durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Hayır	122.8 2	14.19				
İdeal Evlilik Yaşı						
18-25	125.3 8	14.65	0.99 8	0.36 9	İletişim becerileri puanları arasında ideal evlilik yaşı gruplarına göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
26-33	121.7 1	13.85				
34 ve üzeri	123.9 7	13.35				
Evliliğe Kendini Hazır Hissetme Durumu						
Evet	125.3 8	14.65	3.01 8	0.04 9	İletişim becerileri puanları arasında evliliğe kendini hazır hissetme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Hayır	121.7 1	13.85				
Bazı konularda evet bazı konularda hayır	123.9 7	13.35				
Yaşam Planında Öncelik Durumu						
Kariyer önemli	123.3 4	14.06	1.36 4	0.17 3	İletişim becerileri puanları arasında yaşam planında öncelik durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Evlilik önemli	121.1 9	13.49				
Tercih Edilen Evlenme Biçimi						
Görücü Usulü	121.1 5	14.03	- 1.23	0.21 7	İletişim becerileri göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
Flört Ederek	123.2 6	13.95	5			
Evlilik Öncesi Birbirini Tanıma Süresi (Ay)						
1-6	124.0 0	14.39	1.90 3	0.10 9	İletişim becerileri puanları arasında evlilik öncesi birbirini tanıma süresine göre anlamlı farklılık vardır.	Ret
7-12	123.8 1	15.26				

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

13-18	118.3 1	15.25				
19-24	123.5 7	12.32				
25 ve üzeri	121.2 9	10.81				
Evliliğe Hazırlık Programına Katılmayı İsteme Durumu						
Evet	125.1 1	14.78	2.09 1	0.03 7	İletişim becerileri puanları arasında evliliğe hazırlık programına katılmayı isteme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Hayır	122.1 6	13.61				
Ebeveynin Evliliğine Benzer Bir Evliliği İsteme Durumu						
Evet	124.7 6	13.99	2.20 4	0.02 8	İletişim becerileri puanları arasında ebeveynin evliliğine benzer bir evliliği isteme durumuna göre anlamlı farklılık vardır.	Kabul
Hayır	121.9 1	13.88				

Araştırmanın temel değişkenleri olan Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi, Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları, Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları ve İletişim Becerileri arasındaki ilişki değerlendirilmiş ve sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur. Aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi ile iletişim becerileri toplamı, uygunluk alt boyutu ve etkililik alt boyutu arasında pozitif yönlü, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları ile olumsuz çocuk sahibi olma motivasyonları, iletişim becerileri toplamı ve etkililik alt boyutu arasında pozitif yönlü, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Olumsuz çocuk sahibi olma motivasyonları ile iletişim becerileri toplamı, uygunluk alt boyutu ve etkililik alt boyutu arasında negatif yönlü, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. İletişim becerileri toplamı ile uygunluk alt boyutu ve etkililik alt boyutu arasında pozitif yönlü, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Uygunluk alt boyutu ile etkililik alt boyutu arasında pozitif yönlü, orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi ile olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları ve olumsuz çocuk sahibi olma motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Olumlu çocuk sahibi olma motivasyonları ile uygunluk alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Polat (2020) tarafından yapılan çalışmada araştırmada kullanılan değişkenler ve alt boyutlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur. yine aynı çalışmada değişkenler ve alt boyutlar arasında istatistiksel olarak anlamlı olmayan ilişkiler de bulunmuştur. Akkoyunlu (2021) tarafından yapılan çalışmada; Cinsel Sağlık Bilgisi ile Cinsel Mitler Ölçeği alt boyutları arasında negatif yönde anlamlı

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

bir ilişki saptanmıştır. Evcili ve Gölbaşı'nın (2017) tarafından yapılan çalışmada cinsel sağlık bilgi düzeyi ve cinsel mitler arasında negatif yönde korelasyon saptanmıştır. Yapılan bir başka çalışmada; Cinsel Yolla Bulaşan Hastalık (CYBH) bilgi puanı ile Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği (CEYTÖ) eğitimin yararlarına, cinsel sağlığa ilişkin görüşler ve toplam puanı arasında pozitif yönde, zayıf derecede ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir (Cengiz Altun, 2021). CYBH bilgi puanı arttıkça, CEYTÖ eğitimin yararlarına, cinsel sağlığa ilişkin görüşler ve toplam puanı artacaktır. Aynı şekilde, CYBH bilgi puanı azaldıkça, CEYTÖ eğitimin yararlarına, cinsel sağlığa ilişkin görüşler ve toplam puanı azalacaktır sonucuna varılmıştır.

Tablo 8. Araştırmanın temel değişkenleri arasındaki ilişkiye yönelik korelasyon analizi sonuçları

Değişkenler		1	2	3	4	5	6
1. Aile Yaşamı ve Cinsel Sağlık Bilgisi	r	1					
	p	-					
2. Olumlu Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları	r	-0.012	1				
	p	0.790	-				
3. Olumsuz Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları	r	-0.032	0.144	1			
	p	0.469	0.001	-			
4. İletişim Becerileri	r	0.187	0.127	-0.162	1		
	p	0.000	0.004	0.000	-		
5. Uygunluk	r	0.199	0.077	-0.156	0.910	1	
	p	0.000	0.085	0.000	0.000	-	
6. Etkililik	r	0.142	0.154	-0.139	0.913	0.662	1
	p	0.001	0.001	0.002	0.000	0.000	-

Sonuç

Yaş faktörünün kişilik yapısı üzerinde etkili bir faktör olmadığı, ancak bazı çalışmalara göre yaşın belirli kişilik özellikleri açısından etkili olabileceği sonucuna varılmıştır. Ebeveynleri boşanan katılımcıların cinselliğe daha olumlu baktıkları, ebeveynleri evli olan katılımcıların ise aile içerisinde olumsuz olaylar yaşamamaları nedeniyle evliliğe olumlu baktıkları ve evlilik değerlerini önemsedikleri söylenebilir. Sadece üniversite düzeyinde alınan eğitimin bile cinsel sağlık bilgi düzeyi üzerinde etkili olduğunu söylemek mümkündür. Öğrencilerin sınıf seviyeleri

ve dolayısıyla yaşları ilerledikçe, cinsel sağlık bilgilerinin arttığı saptanmıştır. Bu artışın nedenleri arasında yaşla birlikte çevrenin genişlemesi ve cinsel konulara olan ilginin artması sayılabilir. Bu bağlamda, eğitim seviyesi ve yaş arttıkça cinsel sağlık hakkında bilgi sahibi olma ihtimalinin de arttığı düşünülmektedir. Elde edilen bulgular, genel anlamda üniversite öğrencilerinin çocuk sahibi olmaya yönelik olumlu düşüncelere sahip olduğunu göstermektedir.

Aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisi ile iletişim becerileri toplamı, uygunluk alt boyutu ve etkililik alt boyutu arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Aile yaşamı ve cinsel sağlık bilgisinin artmasıyla iletişim becerileri toplamının da artacağı sonucuna varılmıştır. Olumsuz çocuk sahibi olma motivasyonları ile iletişim becerileri toplamı, uygunluk alt boyutu ve etkililik alt boyutu arasında negatif yönlü, bir ilişki olduğu ve Olumsuz çocuk sahibi olma motivasyonları puanının artması, iletişim becerileri toplam puanını azaltacağı sonucuna varılmıştır.

Cinsel sağlık bilgi düzeyini artırmaya yönelik programlar geliştirilmeli ve bu programlar, her yaşa uygun olacak biçimde eğitim müfredatına eklenmelidir. Ayrıca, gelecek nesillerin cinsel sağlık konusunda daha bilgili olmaları adına ebeveyn programlarının da geliştirilmesi önerilmektedir.

Araştırmanın yapıldığı üniversitede öğrencilerin üniversite eğitimlerinde: cinsiyet eşitliğine; sosyal ve ekonomik yeterliliğinin daha sağlıklı bir ebeveyn olmadaki önemine ve çocuk sahibi olmada bireysel kararların toplumun ve ailenin beklentisinden daha önemli olduğuna ilişkin bilgileri içeren derslerin yer alması son derece önemlidir.

Bu konuda farklı grupları da kapsayacak geniş çapta ve farklı yöntemlerle özellikle de nitel çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

ACAR, R. (2017). *Mardin il bölgesinde okullardaki sosyal etkinliklerin (tiyatro, müzik, spor, dans, şenlikler) lise dönemi ergen (14-18 yaş) kişiliğe etkileri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

AKBAŞ, M., SÜRÜCÜ, Ş. G., KÖROĞLU, C. O., ÖZTÜRK, M. (2019). "Factors affecting marriage attitudes of university students". *Cukurova Medical Journal*, 44(1), 93-100. <https://doi.org/10.17826/cumj.441022>

AKKOYUNLU, R. (2021). “Genç Yetişkinlerde Cinsel Sağlık Bilgi Düzeyi ile Cinsel Mitler ve Cinsel Yönelim Mitleri Arasındaki İlişki. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İstanbul Gedik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.

ALUŞ, Y., SELÇUKKAYA, S. (2015). “Türk Ailesinde Mutluluk Algısı ve Değerleri”. *Sosyal Ve Kültürel Araştırmalar Dergisi (Skad)*, 1(2), 151- 175.

AŞCI, Ö., GÖKDEMİR, F., ALTUNTAŞ, G. (2017). “Hemşirelik Öğrencilerinin Çocuk Sahibi Olmaya Yönelik Görüşleri ve Çocuk Sevme Durumları”. *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, (10), 18-35. Doi:10.17371/Uhd2017.2.02

AYDIN, M. E.(Ed.). (2013). *Sistemantik Aile Sosyolojisi*. Konya: Çizgi Kitabevi

BAĞ, H. (2019), *Sosyal hizmet öğrencilerinin eş seçimi ve evliliğe ilişkin tercihleri* (Yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

BAYOĞLU, F. ATLI, A. (2014). “İnönü evlilik tutum ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik analizleri”. *Ege Eğitim Dergisi*, 15(2), 397-415.

BENER, Ö. ve GÜNAY, G. (2013). “Gençlerin evlilik ve aile yaşamına ilişkin tutumları”. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-16.

BOZGEYİKLİ, H., TOPRAK, E. (2013). “Üniversiteli gençlerin eş seçim kriterlerinin sıralama yargılarıyla ölçeklenmesi”. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 68-87.

BAHTİYAR, A., CAN, B. (2016). “Fen Öğretmen Adaylarının Bilimsel Süreç Becerileri ile Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi* 42 (2016) 47-58.

BAŞ, M. (2019). *Sınıf öğretmeni adaylarının kişilik özellikleri ile öğrenme stillerinin ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.

BENATAR, D. (2018). *Keşke hiç olmasaydık: Var olmanın kötülüğü*. C. Özge Özmen (Çev.) İstanbul: Doğu-Batı Yayınları.

BULUŞ, M., BAĞCI, B. (2016). “Evlilik Doyumu: Aile Yılmazlığı ve Etkili İletişim Becerilerinin Rolü”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (40), s. 136-152.

CAN, Y. (2015). “Üniversite öğrencilerinin aile, cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları”. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(1), 163-175. <https://doi.org/10.24289/ijsser.106407>

CENGİZ ALTUN, K. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Eğitime Yönelik Tutumlarının ve Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Hakkındaki Bilgi Gereksinimlerinin İncelenmesi. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

CHAN, C. H. Y., CHAN, T. H. Y., PETERSON, B. D., LAMPIC, C., TAM, M. Y. J. (2014). “Intentions And Attitudes Towards Parenthood And Fertility Awareness Among Chinese University Students In Hong Kong: A Comparison With Western Samples”. *Human Reproduction*, 30(2), 364- 372.

CHERLİN, A. J. (2004). “The deinstitutionalization of American marriage”. *Journal of marriage and family*, 66(4), 848-861. <https://doi.org/10.1111/j.0022-2445.2004.00058.x>

Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği. (2023). Cinsiyet ve Cinsel Sağlık Kavramları.

ÇALAPKULU, Ç. (2015). Kişilerarası İletişim Sürecinde Romantik Eşlerde İletişim ötesi İletişim Aktörlerinin Kullanımı: Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Öğrencileri Örneği. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.

DAMAR, H. (2021). Aile Yapısındaki Değişim ve Dönüşüm Cinsellik Algısı Üzerine Etkisi: İstanbul-Çorum Karşılaştırması. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DARCAN AYER, F. (2016). Evlilik Doyumunun, Eş Desteği, Evlilik İletişim Şekilleri ve Psikolojik İyi Oluş İlişkisi. İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DENİZ, A. B. (2019). *Üniversite öğrencilerinin aile ve evliliğe ilişkin görüşlerinin belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

DUMAN, M. (2016). Çocuğun Değeri: Adana Araştırması, Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

EKELİN, M., ÅKESSON, C., ÅNGERUD, M., KVİST, L. J. (2012). "Swedish High School Students' Knowledge And Attitudes Regarding Fertility And Family Building". *Reproductive Health*, 9(1), 6.

EKŞİ, Halil, vd. (2015). "Almanya'da Yaşayan Türk Göçmenlerin Aile Değerleri". *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13(29): 41-82.

ERKUT, Z., BALCI, S., ve YILDIZ, S. (2017). "Tarihsel Süreç İçinde Çocuk". *Çocuk ve Medeniyet Dergisi*, 2(3),17-28.

ERÖZKAN, A. (2005). "Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini etkileyen faktörler". M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi Yıl : 2005, Sayı 22, Sayfa : 135-150.

EVCİLİ, F., GÖLBAŞI, Z., (2017). "Cinsel Sağlık Bilgi Testi: Geliştirme, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması". *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilgisi Dergisi*, 1, 29-33.

FİŞNE, M. (2017). *Kişilik özelliklerinin sporda gönüllülük motivasyonu üzerine etkisi: uluslararası spor organizasyonlarında görev alan gönüllülere yönelik bir araştırma* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

GEÇİCİ, F., (2011). *Gaziantep Üniversitesi Öğrencilerinin Cinsellik ve Üreme Sağlığı Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep, Türkiye.

GEORGE, D. MALLERY, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.

GOAD, R. L. E. (1987). *The effect of a christian family course on marital readiness* (Doctoral dissertation). Oklahoma State University.

GÖKSU, H. (2018). *Bir Anadolu Kentinde Çocuğun Değerini Ölçmek (Konya Hüyük Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

GÜLBETEKİN, G. (2019). *İstanbul ilinde bulunan Küçükçekmece ilçesinde görev yapan ilkökul öğretmenlerinin kişilik özellikleri ile mesleki yeterlilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

HASKAN-AVCI, Ö. (2013). Evliliğe hazırlık programının çift ilişkileri ve ilişki istikrarı üzerindeki etkisi (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

HAWKINS, A. J., BLANCHARD, V. L., BALDWIN, S. A., FAWCETT, E. B. (2008). "Does marriage and relationship education work? A meta-analytic study". *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 76(5), 723-734. <https://doi.org/10.1037/a0012584>

İŞMEN-GAZİOĞLU, A. E. (2006). "Genç yetişkinlerin evlilik ve aile hayatına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi". *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23(23), 107-123.

KAĞITÇIBAŞI, Ç., ATACA, B. (2005). "Value Of Children And Family Change: A Three-Decade Portrait From Turkey". *Applied Psychology*, 54(3), 317-337.

KAMİLOĞLU, N., VURAL IRMAK, P. (2022). "Çocuk Sahibi Olma İsteği Ölçeğinin Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması". *YOBU Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Yıl:2022 Cilt:3 Sayı:1: 1-13.

KARAGÖZ, Y. (2019). SPSS-AMOS-META uygulamalı istatistiksel analizler. Ankara: Nobel Yayıncılık.

KARAKURT, Y. (2021). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ve Cinsellik Kalitesini. *Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Pamukkale: Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

KARAKUŞ, E. (2020). Türk Toplumunda Doğurganlık İncasının Değerlendirilmesi. Gaziantep: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

KARASAR, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları.

KELDAL, G. (2016). Personality traits as a predictor of university students' attitudes towards marriage. *Proceedings of 1. International Academic Research Congress, Antalya, Turkey*, 2383-2388.

KELDAL, G. (2017). *Bekâr bireylerin evliliğe bakış açılarının incelenmesi*. I. Uluslararası İpekyolu Akademik Çalışmalar Sempozyumu, 21-23 Eylül 2017, Nevşehir, Türkiye.

KELDAL, G., Atli, A. (2020). "Predictors of Turkish University students' marital attitudes". *Current Psychology*, 39(4), 1354-1361. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9842-6>

KELDAL, G. (2021). Evliliğe Hazır Oluş İle İlişkili Faktörler. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programı.

KIRMAN, A., Doğan, Ö. (2017). Anne-Baba Çocuk İlişkileri: Bir Meta-Sentez Çalışması. 4(1).

KOLUAÇIK, S., Güneş, G. & Pehlivan, E., (2010). “İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin Üreme Sağlığı Konularında Bilgi Düzeyleri ve Hizmetten Beklentileri”. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 17(1), pp. 7-14.

KORALTAN, A. (2017). *Eve bağımlı hastalara bakım verenlerin genel sağlık algısı ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin araştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Doğuş Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

KÖPRÜLÜ, Z. (2022). Çevrimiçi Olarak Verilen Cinsel Eğitimin Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Tutumlarına ve Mitlerine Etkisinin Değerlendirilmesi. Ankara: Ufuk Üniveritesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

KÖROĞLU, T. (2013). *Üniversite gençliğinde evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri üzerine sosyolojik bir araştırma: Karabük Üniversitesi örneği* (yüksek lisans tezi). Karabük Üniversitesi, Karabük.

KUPERBERG, A. (2019). “Premarital cohabitation and direct marriage in the United States: 1956–2015”. *Marriage & Family Review*, 55(5), 447-475. <https://doi.org/10.1080/01494929.2018.1518820>

LİCHTER, D. T., TURNER, R. N., SASSLER, S. (2010). “National estimates of the rise in serial cohabitation”. *Social Science Research*, 39(5), 754-765. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2009.11.002>

LAMPÍC, C., SVANBERG, A. S., KARLSTRÖM, P., TYDÉN, T. (2005). “Fertility Awareness, Intentions Concerning Childbearing, And Attitudes Towards Parenthood Among Female And Male Academics”. *Human Reproduction*, 21(2), 558-564.

METİN, Z., (2015). Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Bilgi Düzeyleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.

MOĞİLEVKİNA, I., STERN, J., MELNİK, D., GETSKO, E., TYDÉN, T. (2016). "Ukrainian Medical Students' Attitudes To Parenthood And Knowledge of Fertility". *The European Journal Of Contraception & Reproductive Health Care*, 21(2), 189-194.

NOURİ, K., HUBER, D., WALCH, K., PROMBERGER, R., BUERKLE, B., Ott, J., TEMPFER, C. B. (2014). "Fertility Awareness Among Medical And NonMedical Students: A Case-Control Study". *Reproductive Biology And Endocrinology*, 12(1), 94.

NURGÜL ŞİMAL, E. G. (2020). "Üniversite Öğrencilerinin Gelecekte Çocuk Sahibi Olmaya İlişkin Düşünceleri ve Etkileyen Faktörler". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 13(3), s. 148-159.

ONDAŞ, B. (2007). *Üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçimi ile ilgili görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

ÖZABACI, N., KÖRÜK, S. ve KARA, A. (2018). "Evliliğe Yüklenen Anlam Ölçeğinin (EYAÖ) Geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması". *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 8(50), 235-259.

ÖZCAN, H., KIZILKAYA-BEJİ, N., KARADAĞ, A. EMLİK, K., (2016). "Üniversite Öğrencilerinin Üreme ve Cinsel Sağlığa Yönelik Bilgi Düzeyleri". *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 7, pp. 83-97.

ÖZERDOĞAN, N., YILMAZ, B. (2018). "Turkish University Seniors' Knowledge Of and Opinions on Fertility And Expectations Of Having Children". *African Health Sciences*, 18(1), 172-179.

ÖZ-SOYSAL, F. S., UZ BAŞ, A. AYSAN, F. (2020). "Üniversite öğrencilerinin evlilik beklentisine yönelik nitel bir çalışma". *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 241-253. <https://doi.org/10.17679/inuefd.491512>

ÖZTEKE-KOZAN, H. İ., BALOĞLU, M., KESİCİ, Ş. KAMER, Z. (2019). "Genç kızların evliliğe ilişkin görüşlerinin incelenmesi: Neden evlenirim? Neden evlenmem?". *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 50, 303-323. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.520263>

POLAT, Ş.C. (2020). *Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri İle Aile Değerleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. T.C İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Aile Danışmanlığı Anabilim Dalı Aile Danışmanlığı Ve Eğitimi Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Eylül -2020, s. 144.

SANCAK-AYDIN, G. DEMİR, A. (2017). “Lisansüstü öğrencilerinin eş seçimini etkileyen ve sınırlandıran görüş ve inançları”. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2), 627-652. <https://doi.org/10.12984/egeefd.322401>

ŞİMAL, N. (2019). Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Çocuk Sahibi Olma İsteğini Etkileyen Faktörler (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

STANLEY, S. M., AMATO, P. R., JOHNSON, C. A., MARKMAN, H. J. (2006). “Premarital education, marital quality, and marital stability: Findings from a large, random household survey”. *Journal of Family Psychology*, 20(1), 117-126. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.20.1.117>

ŞAHİN, E. (2019). *Farklı sosyo-kültürel yapılardan gelmiş evli bireylerin aile değerleri ve aile bütünlüğü arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ŞAHİN, E. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Kaynaklardan Aldıkları Evlilik Mesajları ve Evliliğe İlişkin Tutumları. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ŞAHİN, S., ARAL, N. (2012). “Aile İçi İletişim”. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), s. 55-66.

ŞİMAL, N., GÜRSOY, E. (2020). “Üniversite Öğrencilerinin Gelecekte Çocuk Sahibi Olmaya İlişkin Düşünceleri ve Etkileyen Faktörler”. *DEUHFED* 2020, 13 (3), 148-159.

ŞİMAY, N. (2019). Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Çocuk Sahibi Olma İsteğini Etkileyen Faktörler. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

ŞİMŞEK A.H. (2017). “Çocuk Sahibi Olma Motivasyonları Ölçeği Türkçeye Uyarlama, Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması”. *The Journal of Social Science / Yıl: 4, Sayı: 13, Ağustos 2017, s. 395-408*

TANRIVERDİ, H., (2019). “Kişilik Özellikleri, Duygusal Zeka, Kariyer Uyum Yeteneği ve Turizmde Kariyer Yapma İsteği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. *Uluslararası Turizm, İşletme, Ekonomi Dergisi*, 3(1): 41-56.

TARHAN, N. (2004). Aile yaşamı ve cinsel sağlık programının (AYCSP) zihinsel engelli kız çocukların cinsel bilgi düzeylerine etkisi. (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 336. Ankara.

TEKE, E. (2018). *Sporcuların kişilik özelliklerinin fair-play davranışına etkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

TEPEKÖYLÜ, Ö., SOYTÜRK, M., ÇAMLIYER, H. (2009). “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. VII (3), Celal Bayar Üniversitesi, Manisa

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2020). *Evlenme ve boşanma istatistikleri*. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1060 adresinden ulaşılmıştır.

USLUOĞLU, F., ATICI, M., AVCIBAY, B. V. (2015). “Women's opinions about mate choices: A qualitative study”. *Journal of Human Sciences*, 12(2), 1484-1502.

ÜNAL, S. AVCI, D. (2019). “Kolektivitenden bireyciliğe geçiş: Aile ve evlilik kurumuna dair değişen göstergeler ve kaygılar”. *Turkish Studies-Social Sciences*, 14(5), 2641-2668. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.37350>

World Health Organization. (2023). Cinsiyet ve Cinsel Sağlık Kavramları.

VASSARD, D., LALLEMANT, C., NYBOE ANDERSEN, A., MACKLON, N., SCHMİDT, L. (2016). “A Population-Based Survey On Family Intentions And Fertility Awareness In Women And Men In The United Kingdom And Denmark”. *Upsala Journal Of Medical Sciences*, 121(4), 244-251.

VİRTALA, A., VİLSKA, S., HUTTUNEN, T., KUNTTU, K. (2011). “Childbearing, The Desire To Have Children, And Awareness About The Impact Of Age On Female Fertility Among Finnish University Students”. *The European Journal Of Contraception & Reproductive Health Care*, 16(2), 108-115.

VUJČIĆ, I., RADİČEVIĆ, T., DUBLJANİN, E., MAKSİMOVIĆ, N., GRUJİČIĆ, S. (2017). “Serbian Medical Students' Fertility Awareness And Attitudes Towards

Gençlerin Çocuk Sahibi Olma Motivasyonu, İletişim Becerileri ve Aile Yaşam Ölçekleriyle Evliliğe Hazır Olma Durumlarının Belirlenmesi

Future Parenthood". The European Journal Of Contraception & Reproductive Health Care, 22(4), 291-297.

YALÇIN, H. (2022). *Evlilik Okulu*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.